קמא א ב מיי׳ פכ״ט מהל׳

זכירה הל' יג יד חווג

קנו.

 ל) נדה דף מה. סנהדרין דף נה", כ) נדה דף נב. יכמות דף קה", ג) חולין דף כו: נדה דף נב. יכמות דף כו: נדה דף נב. יכמות דף יב: כתובות דף לו", ד) גיטין דף יד:, כ) ל"ל מתרו. מתשל בשיתל, ו) ל"ל מתרו. חמשה בשיחה, 1) ("י חמרו.
יעב"ך, 1) [ל"ל יולא דופן (דף
מו.), 1) [וע" מוס" נדה נב:
ד"ה הלכה ומוס" שם מט.
ד"ה ואב"א כ" שמעון],
ד"ה ואב"א כ" שמעון],
ט [וע"ע מוס" חולין כו: ועי" מום' כמובות לו. ד"ה עדו.

הגהות הב"ח

(א) גם' מתנתו מתנה כי היכי דלענידו להו מילי: (3) שם נמטנה אלא נמשיכה וחכמים אומרים אלו ואלו נקנין באמירה אמרו לו מעשה: (ג) רשב"ם ד"ה ה"נ וכו' אלא בכולהו ד"ה ה"ל וטר סנם בכודהו מקון: (ד) ד"ה רבי סלעזר וכר ר' חלעזר ק"ל דדברי שכיב מרע: (ה) ד"ה וחחד מסוכן כר' ה"ה היכה דעמד. מסוכן כו ישים ב..... נ"ב ותיתה א"כ אמאי נקט בריים בתרוני ומת הא ל ב אתינה כל ב מנוחי נקט במעשה דמרוני ומת הא אפילו בלא מת נמי כמו שהקשו תום׳ דף קנא ע״ב דוחק לומר דנקט מת לומר דנקט מת דשכיב מרע היה ודוחק לאורויי דאין זה ראיה וכמו שהשיבו לו משם ראיה מרוני בריא היה ולכך אם עמד חוזר ואט"ג דקנו מיניה ואשמועינן דבעי קנין אפילו במצוה מחמם מימה וכדאוקימני לעיל בגמ' דמעשה דבני לעיל בגמ' דמעשה דבני רוכל מצוה מחמת מיתה היי ומה שפי' רשב"ם בסמוך איכא למימר דמודה ר"א במלוה מחמת מיחה אינו אלא לפי תשובת אמרו לו [דלא הוה סלקא] אדעתייהו דר"א מלריך קנין אפי' במלוה מחמת מיתה כל כמה דלא מחתת מיחה כל כמה דלא השיב השיב ר"א ממעשה דמרוני לפי זה ודאי [יש להקשות מאי ראים] ממעשה דבני רוכל הלא ר"א מוקים לה במלוה מחמת מיחה ולריך לככש דאף לפי זה שפיר לפום לחף לפי הם שפיל השיבו דמדנקט והוא בשנים [עשר מנה ומאי נפקא מינה אסן לא להודיע דמתנת ש"מ בלא שיור היתה דהשתא אי לפשר לומר דהמעשה היה הפשר נותר דהתעשה היה במלוה מחמת מיתה דא"כ [אין חילוק בין] מתנה בלא שיור או בשיור אלא בע"כ דמתנת שכיב מרע [לא בע"כ קנין]: (ו) תום' ד"ה נודקין ם הגיע כבר לכלל שנים וכו' ומהגיא הך בדיקה כל"ל וכו' ומהגיא הך בדיקה כל"ל ותיכת וגם נמחק: (1) בא"ד וליכל למימר לשמואל דאם פשטה וכו' דהתם לא אל אתר שמואל הכי: (ק) ד"ה וכי מאחר וכו׳ עכשיו הוא במי גדול:

רבינו נרשום

עד שיביא שערות ויודע עד שיביא שערות ויודע בטיב משא ומתן לא מצי לאסהודי לאחרינא במקרקעי: אלא מעתה. . . ראמרת שמשום הכי מצי משום לזבוני א״כ פעוטות דמצי זביני כדתנן ה״נ דעדותן עדות. הא לא הוי אלא בן . (תשיסר) [שית ושבע]. הא לא מצית אמרת לגבי עדות אנשים בעינן כדכתיב ועמדו שני האנשים בעדים הכתוב מדבר וליכא דתינוקות הן. ולעולם גבי

עדותן עדות אבל לא בייקיקים. אינו למכוד בנכסי אביו עד כ׳ שנה וכדאוקמת׳ הלכתא אפ״ה אי יהיב מתנה מנכסי אביו מתנתו מתנה: ומה זביני אפ״ג דאינו יכול למכוד בנכסי אביו עד כ׳ שנה וכדאוקמת׳ הלכתא אפ״ה אי יהיב מתנה מנכסי אביו. דובן שוה ד׳ בה׳ דמקבל זוזי אמרת לא. מתנה דבחנם הוא לא כ״ש: א״ל ולטעמיך. דמקשת הכי מי מצי זבין שפיר בנכסי אביו. דובן שוה ד׳ בה׳ ה״נ דוביניה זביני. אלא לא אזיל כלל משום האי טעמא דובין שפיר ולא משום דלא אתו לידיה דלא מצי למיהב מתנה אלא מאי יו נדביה והיא לאחר כל לשום להיא טבאה ובין שפיר אם והיא האחור היא להיא ביה האחור האבר להיה בחורה את האה האה. טעמא איון מכירות מכירה אע"ג דובין שפיר דגורינן האי דובין שפיר אטו האי לא בין שפיר דכי היכי דהאי אין מכירות מכירה הכי נמי אידך דקים להו לרבנן כר: מילי. הנאה וגמילות חסר: אמר רב נחמן אמר שמואל בודקין לגיטין ולקדושין ולחליצה ולמיאונין. אי הוה בן י"ג שנה ויום אחד: (ולמכור בנכסי אביו. לא מצי למיזבן): ואם בת היא לחליצה ולמיאונין בודקין אם היא בת י״ב שנה ויום אחד: ולמכו׳ בנכסי אביו. לא מצי למזבן עד שיהא בן עשרים והביא שתי שערות: וכיון דבדקינא. ליה לקדושין רגדול היה כשקדשה כל שכן דלגירושין הוי גדול: לא נצרכה אלא לקדושי יבם. דבן תשע קנאה והויא אשתו ואם דעתו לגרשה

א"ל ולטעמיך. דתלית טעמא במידי דאית ליה רווחא והפסדא: זבין שוה יי ארבע בחמש. דאית ליה רווחא טובא: ה"ג דוביניה וביני. בתמיה. והא לא פלוג רבנן במכירת פחות מבן עשרים שאינו יודע בטיב משא ומתן מידי אלא (ג) כולהו תקון דלא ליהוי זביני: אלא.

היינו טעמא דמכירה קים להו לרבנן כו׳ זימנין דמקרקשי כו׳ הלכך ולמעמיך זבין שוי חמשא בשיתא הכי נמי בכולהו מכירות תקון דלא ליהוי דזביניה זביני אלא קים להו לרבנן דינוקא זביני: אי לאו דאים ליה הכאה. מקרבא דעתיה גבי זוזי ואי אמרת זביניה גדולה מיניה לא הוה יהיב ליה כו': זביני "זמנין דמקרקשי ליה זוזי אזיל מזביו דליעבדן מילי. לגמול לו חסד ולהיטיב לכולהו נכסי דאבוה אבל גבי מתנה אי לאו לו בכל ענינין: בודקין לקדושין. אע"פ שהוא בן י"ג שנים ויום דהוה ליה הנאה מיניה לא הוה יהיב ליה מתנה יאמרו רבנן תיהוי מתנתו מתנה (ש) אחד והאשה בת י"ב שנים ויום אחד דלעבידו להו מילי אמר רב נחמן אמר לא סמכינן אשנים לאחזוקינהו כגדולים ובני שיער להחשב קדושיהן שמואל בודקין ילקדושין לגרושין ולחליצה ודאי אף להקל כגון לבטל קדושי ולמיאונין ולמכור בנכסי אביו עד שיהא בן שני שקידש אחריו בלא גט אלא עשרים וכיון דבדקנא לקדושין לגרושין בודקין אחריו אם הביא שערות אז למה לי לא נצרכא אלא ליכום דתנן ירבן יחשבו קדושי ודחי: ולגירושין. לקמיה תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו קנאה מפרש: ולחלילה. כדמפרש לקמיה ואיז בותן גם עד שיגדל הלחליצה לאפוקי דמשום אשה נקט לה שלא תחלוץ עד מדר' יום י דאמר איש כתוב בפרשה אבל שתגדיל ותביה סימני שיער: ולמיהונין. אם הביאה שערות לא תמאו: עד אשה בין גדולה ובין קטנה קא משמע לן שיהא בן עשרים. אע"ג דאייתי ידמקשינן אשה לאיש דלא כר' יוםי שערות מי"ג: וכי מחחר דבדקנה יולמיאונין לאפוקי מדרבי יהודה ידאמר ליה. להאי גברא בשעת קדושין עד שירבה שחור קא משמע לן דלא כרבי ונמלא גדול למה לריך בדיקה בשעת יהודה ולמכור בנכםי אביו עד שיהא בן גירושין: חלח ליבוס. דמבן תשע עשרים לאפוקי ממאן דאמר בן שמנה קנאה בביאה ואין יכול לגרש עד שיביא עשרה והלכתא תוך זמן כלפני זמן שתי שערות: לאפוקי מדר׳ יוסי. דמשום חלילת איש לא איצטריך והלכתא כגידל בר מנשה והלכתא כמר דמגירושין שמעינן לה: ה״ג עד שירבה זומרא והלכתא כאמימר והלכתא כרב נחמן אמר שמואל בכולהו: מתני השחור קמ"ל דלא כרבי יהודה. ובמסכת נדה [נב.] מפרש עד שירבו המחלק נכסיו על פיו ר' אלעזר אומר השערות ויהיו שוכבות ונראה כמו אחד "בריא ואחד מסוכן נכסים שיש להן שהרבה השחור ולא גרם על הלבן אחריות נקנין בכסף ובשמר ובחזקה ושאין ולר׳ יהודה אין בודקין דהא לאחר להן אחריות אין נקנין אלא במשיכה 🌣 הבאת שערות ממאנת עד שירבה ויהיו שוכבות: והלכתא כגידל בר

מנשה. דבן י"ג היודע במשא ומתן מוכר בנכסי אביו אפי" מקרקעי דאילו מטלטלי אפילו פעוטות כבר שית מוכרין: כמר זוטרא. דלעדות מטלטלי מעיד בן י"ג שאינו יודע בטיב משא ומתן אבל בעדות קרקע לא: והלכסא כאמימר. דמתנת בן י"ג שאינו יודע בטיב משא ומתז הויא מתנתו מתנה ואע"ג דמכירת נכסיו לא הויא מכירה: והלכתה כרב נחמן המר שמואל בכולהו. קדושין וגירושין חליצה ומיאונין דלא סמכינן אשנים עד שנבדוק סימנין ולמכור בנכסי אביו עד שיהא בן עשרים ויביא סימנים מי שאינו יודע בטיב משא ומתן דטפי מעשרים לא יי אמטו רבנן להמתין לחכמתו ואם לא הביא שיער בעשרים נחזקינן כקטן עד רוב שנותיו אם לא נמצאו בו סימני סריס. ואיכא למימר דוקא בנכסי אביו אבל בנכסים שנתנו לו במתנה או שקנה ממטלטלין שאינם ירושת אבותיו הנהו מוכר פחות מבן עשרים כדין מטלטלין: בותבר' ר' אלעור אומר אחד בריא ואחד מסוכן כו'. ר' אלעור סבירא ליה (ד) לענין שכיב מרע אינם ככתובין וכמסורין כלל אלא כבריא בעלמא ולריך קנין כשאר מתנת בריא ואע"ג דמית לא קנה מקבל מתנה בלא קנין ואפי׳ מלוה מחמת מיתה נמי לר״א בעי קנין שהרי מעשה של חמן של בני רוכל חוקימנן לעיל (דף קנה:) במצוה מחמת מיתה ואפ"ה פליג ר"א ואמר להו לחכמים בני רוכל תקברם אמם ושלא כדין קיימו דבריה כי אם לקונסן: ואחד מסוכן. ואף על גב דלא שייר מידי לא מיקני באמירה כלל. ונראה בעיני דכיון דלא מפליג ר"א בין שכיב מרע לבריא לענין היכא דמית (ס) הוא הדין היכא דעמד אינו חוזר אם קנו מידו לר' אלעזר:

ולמעמיך זבין שוי חמשא בשיתא. וא״ת גם בגדולים נמי אין ממכרו מכר בכה"ג דהוי ליה בטול מקח ומחזיר אונאה א וי"ל דלאו דוקא נקט חמשא בשיתא אי נמי דוקא ואתי שפיר למה שמפרש ר"ת דחין חונחה לקרקעות ב חי נמי כגון שחמר בפירוש יודע אני שאינו שוה כל כך אי נמי לא

יתבטל לגמרי כיון דליכא יותר משתות ג: בודקין לקרושין ולגירושין. הך נדיקה אחר שהגיע (י) לכלל שנים אבל מקמי שנים הוו שערות שומה בעלמה כדהמרינן בנדה פרק ז' (בא סימן) (דף נב ושם) וגם מהניא הך בדיקה לענין שאם פשטה ידה וקבלה קדושין מאחר סימנים אי משכחינן בתר הכי בתראי לא הוו קדושין ד ואי לא משכחי סיתנים הוי ספיקא דחיישינן שתא נשרו בספיקא דאורייתא כי הכא כדאמר בפ' בא סימן וליכא למימר (ו) דאם פשטה ידה וקבלה קדושין מאחר חיישינן לקדושי [שניהם] ה וכדשמואל דאמר גפ׳ עשרה יוחסין (קדושין דף עט:) קדשה אביה בדרך וקדשה היא עלמה בעיר חוששין לקדושי ושניהסן דהתם לא קאמר הכי אלא ביומא דמשלם שית שבאותו יום בגרה י אבל הכא שהגיע כבר לגדלות

מומן גדול לא ד: ולגירושין. שאם לא ימלאו שערות לא יהיו גירושין דלא סמכינן אחזקה להקל וכן לחליצה ולמיאון ואע"ג דגבי מיאון אמרי' בפ' בא סימן (דף מח: ושם) קטנה שהגיעה לכלל שנותיה אינה לריכה בדיקה דחזקה הביאה סימנין היינו היכא דלא בדקנא אבל היכא דבדקנא ולא אשכחינן יכולה למאן ולא חיישינן שמא נשרו כיון שלא בעל ח כדאמרי׳ בפ׳ בא סימן (ד׳ נב.) מיהו בזמן הזה לא בקיאינן בהכרת גומותם ש:

ומאי בדקנוה לקרושין לגירושין למה לי כו'. וא״ת ומאי קושיא וכי חובה הוא לבדוק לקדושין אבל לגירושין לריך הוא בדוק אם הוא גדול לגרש ועוד דהוה ליה למימר האי לישנא למאי הלכתא בדקינן לגירושין" דממה נפשך היא מגורשת שאם היה קטן בשעת קדושין אפי׳ גירושין לא בעי ואם היה גדול עכשיו הוא (ח) גדול בשעת גירושין ואם היה ספיקא הא ספיקא דאורייתא לחומרא דחיישינן שמא נשרו כדאמרי׳ בפ׳ בא סימן (שם) ודוחק לומר דבודקין לקדושין דהיינו אם לא מנאו שערות לא תהא מקודשת דלא חיישינן שמא נשרו יא דהויא או מילתא דשמואל בהכי דלא כהלכתא: לחליצה לאפוקי מדר' יוםי. וא"ת אימא דלענין איש מיירי לי דמיירי בין דהתם אפי׳ ר' יוסי מודה וי״ל דמשמע לי׳ דמיירי בין באיש בין באשה דומיא דלגיטין ולקדושין דמיירי בין באיש בין באשה: לאפוקי מדר' יהודה כו'. ואם חאמר מנא ליה לאפוקי מדרבי יהודה דלמא בבדיקה דרבי יהודה איירי ויש לומר

דומיא דבדיקות דלעיל דהוי ב׳ שערות מיהו לריך עיון אי קאמר יי יהודה למילתיה גבי מיאון דוקא או לא: עד שירבה שחור עד הדבן. פי׳ רבינו שמואל דלא גרסינן על הלבן יב ור״י אומר דגרסינן שפיר דעל הלבן היינו על הבשר שהוא לבן יג ואיידי שהזכיר שחור בשיער הזכיר בשר נלשון לכן ש: רבי אלעזר אומר אחד בריא ואחד מסוכן כו'. הכי גרים רבינו תם ר' אלעור ולא ר' אליעזר והוא ר' אלעזר בן שמוע דאי גרים ר' אליעזר היה קשה מדתני בתר הך בבא פלוגתא דר' אליעזר ורבי יהושע גבי קנין דשכיב מרע בבבא אחריתי ד ואי גרס ר׳ אליעזר בתרוייהו א"כ ליערבינהו וליתנינהו המחלק נכסיו על פיו רבי אליעזר אומר אחד בריא כו' בד"א בחול אבל בשבת דבריו קיימין ר'

יהושע אומר כו׳ אלא מדפלגינהו לחרי בבי שמע מינה הראשון הוא ר׳ אלעזר בן שמוע ועוד ראיה דקאמר בגמרא א״ר לוי קונין מש״מ ואפילו בשבת ולא לחוש לדברי ר׳ אלעור כו׳ ואי גרס ר׳ אליעור הא אית ליה בסמוך דבשבת דבריו קיימין בלא קנין יו ועוד מאי האי דקאמר

"ה בסמוך דבעבת דבריו קיימין בלא קנין 10 ועוד מאי האי דקאמר הוא דאתו ובשעת קידושין הוא דאתו ובשעת קידושין אמי מאו ליה אמות ודרני אית ליה אמות ודרני אית ליה מודים אתו. עם מספרא אתו. עם בסראש, ושין מהנש"א. 1. דהתם ודאי הוא דאמרינן השתא הוא דבגר שאין בה שום חוקה לומר מצפרא אתו. עם, [ד]הרי היום אין לה חזקה משום דבר לא מנערות ולא מבגרות שהרי היום עשריה להשתנות. קידושין עט: מוד"ם לא. 1. [ד]ודאי אית ל למימר כיון דאתר קידושין מצאן חזקה שגם בשעת קידושין היו בה. שעט מקולמ בשם מוד"ם לא. 1. [ד]ודאי אית ל למימר בדויקת קידושין מצאן חזקה של בדוקם לקידושין של הקשות למה לי בדיקה מוד"ס הלס"ב. 1. [ד] הלא יהו לה שערות דאפיי אחת בגבה ואחת בכריסה ובקשרי אצבעותיה מצטרפים. לה נג: מוד"ס הלס"ב. 1. [דובדקין לגירושין] דשמא קטן הוא ולא יצטרך לגט ואין ראוי ליתן גט שלא לצורך כדי שלא יאמר אין קידושין תופסין באחותה או כדי של לפוסלה מן הכחונה וכיון שיברקהוה ולא תביא ב" שערות אוכברות וראה כמו שירבה שחור ועה הלבן משמע יותר מן הלבן. מענות לו מוד"ה על. "ג. וקאמר ר" יהודה דבעי שישחיר אותו המקום מן השערות שחבות ונראה כמו שירבה השחור ובשתי שברות מכנד מוש שום שערות הרבה. מולין כו: מוד"ה על. "ג. וקאמר ר" יהודה דבעי שישחיר אותו המקום מן השבת מדלא ערבינותו. ניעון יד: מוד"ה כ". אבל ברישא פליני בין בחול בין בשבת מדלא ערבינותו. ניעון יד: מוד"ה כ" ללשת. 1. ואנ"ג בל ה"מ. שלם מולמ בשבת, מיהו ר" לוי אמתניתן קאי דאתי א דלא כר"מ. שיטה מקונלת כם סהל"ש. במ"ד דר" אליעור בחול דבריו קיימים ולא בשבת, מיהו ר" לוי אמתניתן קאי דאתיא דלא כר"מ. שלם מולמ סס המ"ש.

מכירה הני יג יד קמג עשין פב טוש"ע ח"מ ס" רלה ס"י: קמב ג מיי פ"ד מהלי אשות הלכה ז ועיין . בהשגות ובמגיד משנה סמג בהשגות ובמגיד משנה סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סי' מג סעיף א: קבוג ד מיי פ"א מהל' יצוס הל' טו סמג עשין כא טוש"ע אה"ע סי

עםין כוו טום ע ווא ע סי קסו סעיף א ב: קסד ה ו מייי שם הלי יו טוש"ע שם סעי' ג ד: קמה ז ח מיי׳ פ״ד מהל׳ אישות הלי ז סמג עשיו מח טוש"ע אה"ע סי

עםין מנו טוטייע מהייע סיי קנה ס"ב: קבור ט מיי׳ פ"ג מהלי זכיה ומתנה הל' א סמג עשין פג טוש"ע ח"מ סי רמא סעיף א:

מוסף רש"י

בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו קנאה. ליורשה ושלא תיפטר עוד נה:) וזכה בנכסי אחיו, ואע"ג שאין קנין לקטן, הרי קנויה לו ועומלת (נדה מה.). ואין נותן גט עד שיגדל. אס בותן גם עו שיגו ל. מס כא לגרשה, דקידושי אחיו קידושין גמורין וגירושין של וה אינם גירושין גמורין דאינו כן דעת (שם) שהרי על ידי קדושי אחיו גדול נאסרה ידי קדושי חמיו גדול נמסרה וגירושין של זה מינן חשובין להפקיע קדושי ממיו, דקטן הומ ומינו כן דעת (טנהדרין נה:). דאמר איש כתוב בפרשה. ומס למ ימפון נדה נב.). דמקשינן לאיש. דכתיב ואם לא יחפד האיש, זכחיב ומט כמ ימופן האיש, ולא קטן, ואשה כמי אע"ג דלא כתיב מיעוטא בעינן גדולה כאיש, דאיתקש לה דכתיב בההוא קרא ועלתה יבמתו השערה (יבמות קה:). עד שירבה שחור. שיהיו שם שערות הרבה (שם יב:) שט פערות הקום בשער, שיוקף אותו מקום בשער, ובמסכת נדה (נב:) מפרש לא שירבה ממש אלא שיהו שתי ארוכות ונראה כמו שירבה השחור (חומין כויובניים בחברות לה). המחלק נכסיו על פיו. על פי לואמו מחלק נכסיו לבניו ולא כשאר המורישים שחולקים היורשים בשוה (גיטין יד:). נקנין בכסף ובשטר ובחזקה. שבכן הן נקנים מן הבריא, ושכ"מ נמי לר"א אי לאו אקנינהו בהכי לא מיקנו (שם).

מוסף תוספות

א. [ד]נתאנה לוקח בזוז שהוא חומש למקח ויותר משתות הוא זה. לש"י נ"מ משתות הוא זה. לפ"י כ"ע מט: ב. דאין אונאה עד פלגא אבל מפלגא ואילך מיקרי ביטול מקח ואילד מ"כ"מ מ. מוד"ם אמר. ג. ודואצל מעות שנתז שתות הוא. כש"י ב"מ שנון שונות הוא. לטיינית מט: T. שאם לא יבדקו עכשיו אע״פ שימצאו לה שערות לאחר זמן שמא בשעת קידושין קטנה היתה וחוששים לקידושין הב׳. רנינו יונה. ה. [וא״כ היה] צ"ל דבודקין היינו קודם קידושין דאילאחרקידושין . אפי' מצאו שערות צריכה גט משניהם דילמא השתא